

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۴۱

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

یکشنبه ۳۰ شهریور ماه ۱۳۰۹ - بیست و هفتم ربیع الثانی ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه : ۱۰ تومان
 داخله : ۱۲ تومان
 نك شماره : يكقران
 خارجه :

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز يك شنبه سی ام شهریور ماه ۱۳۰۹ * (۲۷ ربیع الثانی ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	(۵) بقیه شور اول لایحه امتیاز ذغال سنگ مشهد
(۲) تصویب يك فقره مرخصی	(۶) تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر پست و تلگراف
(۳) شور اول لایحه امتیاز ذغال سنگ مشهد	(۷) تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر امور خارجه
(۴) تقدیم شش فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه	(۸) موافق و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس روز سه شنبه بیست و پنجم شهریور ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * * *
 رئیس - آقای فیروز آبادی
 فیروز آبادی - قبل از دستور
 رئیس - آقای عراقی
 عراقی - بنده همچو بنظر آمد که آقای پور محسن نتوانسته اند شرفیاب شوند
 را غائب بی اجازه خواندند در صورتیکه بنده اجازه ایشان را از مقام ریاست تقاضا کرده بودم و ایشان بواسطه کسالت نتوانسته بودند حاضر شوند همچنانکه امروز هم نتوانسته اند شرفیاب شوند

* * * عین مذاکرات مشروح یکصد و چهل و هشتمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : روحی - حیدری - دکتر طاهری - افسر - حبیبی - منفی - شهداد - عدل - آصف - اعظم زنکنه
 حاج میرزا حبیب الله امین - فرشی - مصباح فاطمی - فتوحی - لرستانی - رحیم زاده - صادقی - اسکندری - اورنگ - پروچردی
 امیر حسین خان - حاج فلاح حسین ملک - فرخی - امیر عامری - بزرگ نیا - عباس میرزا - ضیاء - کاشانی - پور محسن .
 غائبین بی اجازه - آقایان : امیر ابراهیمی - میرزا حسنخان ونوق - فراگوزلو - بوشهری - مسعود - محمد ولیمیرزا -
 بیات ماکو - حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل - مقدم - آقا رضا مهدوی - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسین آقا ملک
 طهرانی - فولادوند - تیمورتاش

دیر آمدگان با اجازه - آقایان : اقبال - شریعت زاده - فهیمی - جهانشاهی
 دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : دکتر امیر اعلم - اسدی - فوام - مسعودی .

رئیس - اصلاح میشود. در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

بعضی از نمایندگان - دستور دستور

(۲.. تصویب یک فقره مرخصی)

رئیس - یک فقره مرخصی از کمیسیون عریض رسیده است قرائت میشود:

مرخصی آقای بوشهری

نماینده محترم آقای بوشهری تقاضای درماد ونیم مرخصی دارند از تاریخ اول شهریور ۱۳۰۹ با تخصیص کلیه حقوق اینمدمت بمؤسسه شیر و خورشید سرخ برای مصرف مریضخانه جدید التاسیس حضرت عبدالعظیم. کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - تصور میکنم مخالفی داشته باشد (دیبا - چرا آقای فیروز آبادی) آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

(۳ - شور اول لایحه ذغال سنگ مشهد)

رئیس .. خیر کمیسیون اقتصاد ملی راجع به تقاضای اجازه اعطای امتیاز ذغال سنگ خراسان باقی اسدی. آقای فیروز آبادی فیروز آبادی - بنده تشکر میکنم از این پیش آمد که بنام امتیاز معدنی به شخص ایرانی داده شود بنده از این حیث هیچ مخالفتی ندارم بلکه امیدوارم این امر خیلی شیوع پیدا کند در جمیع معادنی که ما داریم در جمیع کارهایی که ما داریم که امتیاز داده شود و آن صاحب امتیاز هم زحمت بکشد کار بکند و رفع احتیاجات مملکتی را بنماید ولی چیزیرا که اینجا نظر دارم این است که خواستم دولت را تذکر بدهم که در موقع امتیاز دادن این نکات را مراعات کند یکی اینکه قیمت ذغال وقتی تخصیص بیک نفر داده شد (هر چند صاحب امتیاز را آدم خوبی میدانم) ولی شاید نقل و

زحمت نباشند اگر یک کسی امتیاز ذغال سنگ یا معدن سرب خواسته باشد دو سال سه سال در طهران معطل نماید تا امتیازنامه اش از دائره اداره از اداره بمدير كل از مدير كل بمعاون از معاون بمقام وزارت و از مقام وزارت تقدیم مجلس شورای ملی شود این جریان این موضوع است چنانچه امتحان فرموده اید آقایان: شاید دو سال سه سال طول کشیده و صاحب امتیاز آقدر زحمت کشیده و خسارت متحمل شده که بالاخره صرف نظر کرده و رفته این اساس عقیده بنده است که دولت باید البته این قسمتها را در نظر بگیرد ولی چیزی که هست آشوری که آقای مخبر در جواب آقای فیروز آبادی فرمودند که دولت البته کنترل میکند و نظارت میکند چون این قانون است و ما قوانینی که برخلاف قانون اساسی است نمی توانیم بگذاریم و تصویب کنیم من خیلی از آقای اسدی معذرت می خواهم چنانچه با خود ایشان هم قبلاً در کمیسیون صحبت کرده بودیم ایشان هم در این قسمتی که عرض میکنم با من هم عقیده بودند در کمیسیون و راه حل این موضوع را می گفتند بنظر مجلس شورای ملی است بنده هم خواستم اینجا عرض بکنم چون ماده اول این قانون نوشته است: دوازده فرسخ از هر طرف به آقای محمود بیجان اسدی که در این قانون بنام صاحب امتیاز مذکور می شود مطابق شرایط ذیل واگذار خواهد شد. دوازده در دوازده فرسخ از هر طرف یک ماده دیگر دارد که در اراضی دولت ایشان مجاز هستند که استخراج ذغال سنگ بکنند ولی این دوازده فرسخ در دوازده فرسخ محدود می شود با املاک مردم و در این لایحه هر چه بنده مطالعه کردم در کمیسیون هم مذاکره کرده و اعتراض کردم در هر حال بهیچوجه من الموجود از برای مالکین خصوصی هیچ حقی قائل نشده اند و هیچ تکلیفی معین نکرده اند امتیاز قانونی است و تصویب مجلس شورای ملی هم رسیده است فردا صاحب امتیاز يك اختلافاتی با صاحبان املاک پیدا کند کدام محکمه می تواند بر خلاف مقررات این قانون که مجلس شورای ملی تصویب کرده است حکم بر له صاحبان املاک بدهد

بر طبق این قانون مال صاحب امتیاز است کتی فوری گوش بحرف مالکین میدهد؟ مجبور است بر طبق همین قانون رفتار کند و در نتیجه کشمکشهای بین مالکین و صاحب امتیاز پیدا خواهد شد و اساساً بنده این را مخالف اصل پارلدم و هدفهم قانون اساسی میدانم و آن اصول را قرائت میکنم: اصل پارلدم. هیچ مالکی را از تصرف صاحب مدتی نمی توان برود کرد مگر با مجوز شرعی و آن نیز پس از تعیین تأدیه قیمت عادله است این اصل پارلدم اصل هدفهم سبب تصرف مالکین و تصرفین از املاک را قانون تصریح میکند این در عنوان باشد ممنوع است مگر بچگونگی قانون یعنی حکم قانونی که محکمه صادر کند قانون مدنی هم در این باب دارد قانون مدنی هم در این باب مدعیان در ماده ۱۶۱ می نویسد: معادنی که که در زمین کسی واقع شده باشد مدت صاحب زمین است و استخراج آن تابع قوانین مخصوصه خواهد بود. در این قانون که در این جا نوشته شده است برای رعایت این قسمت بنده است و برخلاف اصل پارلدم و هدفهم قانون اساسی و برخلاف ماده ۱۶۱ قانون مدنی است قانون مدنی هم همین کرده است قوانین مخصوصه لازمه دارد ما بابت عمجو قانونی که اساساً از برای مردم سبب زحمت شود در آئینه بعقیده بنده صلاح مجلس شورای ملی نیست و بالاخره باید این راه حلی پیدا کرد و یک غیب دیگری هم دارد در مملکت ما مثلاً سابقه خودمش یک موضوعی است. هر کاری را که در آئینه میخواهند بکنند سابقه را ملاحظه میکنند حالا اسم از این که سابقه هر قدر غلط باشد و در هر اندازه بد باشد نظر به این که نه بیست سال قبل سابقه منظور برده است حالا فلان معادنی را که من می خواهم در گیلان کشف کنم با مالکین اراضی اینجا هم این کار را میکنیم این يك معادنی است که اساساً بعقیده بنده در این لایحه باید اصلاح شود یکی هم ماده دوازده است که می نویسد: صاحب امتیاز باید با در نظر گرفتن مخارج ضروری اناری و بهره برداری و حقوق دولت و وجوه لازمه برای استهلاک سرمایه و کسر و نقصانی که برای آلات و ادوات باید منظور داشت باضافه

رئیس .. آقای طلوع

طلوع .. بطوری که آقای فیروز آبادی فرمودند بنده هم با اساس این لایحه مخالف نیستم و بلکه معتمد دولت از برای استخراج معادن و از برای اینکه حقیقتاً استخراج معادن در دسترس عموم ملت باشد باید وسایل تسهیل استخراج معادن را از هر حیث فراهم بکند بلکه لایحه استخراج معادن را اساساً تهیه بکند و تقدیم مجلس شورای ملی نماید که در آئیه مردم در

صدی بیست برای منفعت خود ذغال سنگ را بقیمتی که مخارج آنرا تأمین نماید بفروشی برساند اولاً در يك جاى که می گوید دولت صدی پنج بگیرد آنهم مخارج اداری يك موضوعی است ولی مخارج بهره برداری دولت يك صدی پنج بگیرد حالا بنده اینجا حرف نمی زنم که کم است یا زیاد است کاری بآن ندارم ولی موضوع بهره برداری را که اینجا نوشته است و موضوع تعیین قیمت ذغال سنگ است که صاحب امتیاز میخواهد ذغال سنگ را در خراسان بفروشد چه جور بفروشد؟ صد بیست را موضوع کند مخارج اداری را موضوع بکند بهره برداری را موضوع بکند حقوق دولت را موضوع بکند استهلاک آلات و أدوات را باید موضوع بکند سرمایه را موضوع بکند این کنترل را کی باید بکند؟ کی باید ناظر این عملیات باشد کی باید اینها را تقیص بکند اولاً موضوع بهره برداری و استهلاک سرمایه و اینها يك قضائى است که باید راه حلی برایش پیدا کرد و مثلاً بگویند شما باضافه صدی بیست بفلان قیمت بفروشید بقیده بنده باید يك راه حلی در این قسمت پیدا کرد که به بینیم آیا خود دولت کنترل میکند و قیمت ذغال را معین میکند بلدیة این کار را میکند کدام يك از مؤسسات و اعضا ادارات دولتی ناظر و کنترل این قسمتها هستند؟ این عرایض بنده بود که عرض کردم .

مخبر - در قسمت ماده اول که آقای طلوع فرمودند که مخالف با اصل پانزدهم قانون اساسی است تصدیق می فرمایند که هیچ قانونی نمیتواند در قسمت مقررات قانون اساسی يك اطمه یا يك خدشه وارد بیاورد و ما هم بر خلاف قانون اساسی عمل نکرده ایم با منظور بودن همان اصول اسلام محتاج نبود این توضیح را بدهیم چطور میشود املاک را از دست صاحبان آنها گرفت قبل از اینکه تراضی آنها بعمل نیامده باشد؟ با بودن این دو اصل در قانون اساسی ما محتاج ندانستیم حالا اگر لازم میدانند ممکن است که پیشنهادی در این باب بفرمایند در کمیسیون اصلاح میشود و راجع به قانون مدنی هم که

فرمودید که یکی از قوانین موضوعه است و پیش بینی کرده است البته هر قانونی را که بگذرانیم از مجلس آن قانون میتواند هر وضعیتی را روشن کند و راجع به بهره برداری همانطور که در جواب آقای فیروز آبادی عرض کردم تمام این عملیات را صاحب امتیاز بادر نظر گرفتن این که مأمور اقتصاد ملی باید مداخله داشته باشد چه در مخارج بهره برداری چه در کلیه عوائد و مخارج و دفتر منظم پلمپ شده خواهد داشت با این حال تمام اینها را نماینده وزارت اقتصاد ملی کنترل میکند و با تصویب و امضای او بهرطور که معین شد البته روی آن عمل خواهد شد و در قسمت قیمت هم که بخواهیم بیشتر از این تصریح شود ممکن است آقا پیشنهاد بفرمایند که قیمت باید با نظر وزارت اقتصاد ملی با نمایندگی ایشان باشد البته در کمیسیون اصلاح میشود

رئیس - آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - رای میگیریم بمرور در شور مواد موافقین

قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود:

ماده ۱ - مجلس شورای بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهد که امتیاز انحصاری مانع للغير استخراج و استفاده از معادن ذغال سنگ اطراف شهر مشهد را تا دوازده فرسخ از هر طرف به آقای محمد ولیخان اسدی که در این قانون بنام صاحب امتیاز مذکور میشود مطابق شرایط ذیل واگذار نماید .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

آقا سید یعقوب - یکی از کارهای خوب آقای وزیر همین اقدامی است که کرده اند که شروع کرده اند به دادن امتیاز بانواع داخله و این یکی از چیزهایی بود که سالها آرزو و آمال ملی ما بود که افراد مملکت آلهائی که میتوانند بیایند از دولت بخواهند و دولت

هم بآنها بدهد و بقدر امکان هم تسهیلات فائز شویم بواسطه این که افراد مملکت صاحب ثروت شوند ثروت افراد ثروت ملت است هیچ فرق نمیکند وقتی که افراد ثروت پیدا کردند و معادن استخراج شد تولید ثروت شد مال دولت است همان موضوعی که آقای طلوع اینجا بیان کردند بنده مخالفتم نه این است که در اصل مخالفت داشته باشم خیر همانطور که در اصل موافقم در کلیات هم حرفی نزنم برای اصلاح اینها عقیده ام این بود که آقای فروغی قبل از اینکه این لایحه را بیاورند اقدام بکنند در وزارت اقتصاد ملی و لایحه استخراج معادن را بر سبیل کلیت همانطور که مکرر وعده شده بیاورند و از تصویب مجلس بگذرانند . در دوره پنجم نمایندگان يك لایحه تقدیم کردند راجع باستخراج معادن بر سبیل کلیت که کلیه معادن در ایران بطور کلی چند ماده را بیاورند پیشنهاد کنند بعد از آنکه پیشنهاد کردند آنوقت برای تسهیلات قانون که منتشر شد و مردم وقتی که ملتفت شدند همه می آیند تعقیب میکنند یکی استخراج ذغال سنگ یکی استخراج طلا و این دیگر زحمتی ندارد بنی بین الله آقای فروغی يك آدمی است که شوق دارد باین که استخراج معادن زیاد شود و مردم دارا شوند البته سابق براین وضعیت اینطور نبوده است بقدری اشکال تراشی در وزارتخانه می شده است که آنکسی که امتیاز می خواسته است بقدری این طرف و آنطرف میرفته است تا وقتی که خسته می شده است و ول میکرده است اما يك قانون کلی منتشر برای استخراج معادن بنویسیم آن قانون کلی منتشر می شود و مطابق آن قانون مردم می آیند در اداره معادن شرایطشرا ذکر میکنند و میروند مشغول می شوند و این هم منافات ندارد که ما این را تصویب کنیم و خیلی با شوق و شغف هم تصویب میکنیم بهتر این است که آقای فروغی اقدام اساسی بفرمایند و قانون معادن را پیشنهاد به مجلس بکنند مسئله دوم این بود که آقای اعتبار در جواب آقای طلوع بیان کردند بقیده بنده جواب درست داده نشد برای خاطر اینکه قانون مدنی ما يك

قانونی است که بنی بین الله خیلی محکم نوشته شده است خیلی بنده شکر گذاری از آقای وزیر عدلیه میکنم که در دوره وزارتش يك قوانین خیلی جامعی از برای مملکت ما نوشته و مملکت ما را از حیث قانون مستغنی کرده همین قانون مدنی را ملاحظه بفرمائید بقدری خوب نوشته شده است آن چیزی که ما نگاه میکنیم علماء ما نگاه میکنند یا موضوع غلبه بین اسباب است یا مشهور بین علماء است خیلی خوب قانونی است بقدر امکان ما باید قانون مدنی یا مدنی (در این کلمه اختلاف است) را محکم بداریم که يك قوانینی که شاید يك تزلزلی در آن واقع نمی شود از بین نرود قانون مدنی می نویسد که اگر يك معادنی در ملت کسی واقع شود همانطور که آقای طلوع بیان کردند ماده صدور شصت و يك می گوید معادنی که در زمین کسی واقع شده باشد مالك صاحب زمین است چون در اصل موضوع معدن يك اختلافی هست سابق براین در وزارت قوا و نهادنامه يك نظامنامه نوشته شده است راجع به معدن و يك مدنی هم به آن عمل می شده است ولی قانون مدنی که آمده است آن نظامنامه بکلی از بین رفته عمل براین واقع شده است ما باید این را محکم بداریم مخصوصاً عقیده آقای وزیر و آقای مخبر و همه مان همین است که ما بقدر امکان همان چیزی که شرع مقدس اسلام مالکیت خصوصی را هدایت داده است و شناخته است البته مسلم است تمام پیروان و اصحاب دیانت و اصحاب اسلام حقوق خصوصی را محترم شمرده اند در این قسمت هم فرق نمیکند هر دیانتی که باشد همینطور است پس نظر باین اصل ما نباید این کار را بکنیم قانون مدنی هم روی اصل دیانت الهی نوشته شده است که صاحب زمین البته هر چیزی که در زمین است ملك او است حالا که در زمین من معدنی واقع شد و در امتداد دوازده فرسخ بود که ما امتیاز میدهیم ما که وکیل هستیم و دولت چطور امتیاز ملك دیگری را میدهیم ما که نمی توانیم ملك دیگری را امتیازش را بدهیم بنده نمی توانم بیايم رأى بدهم که ملك آقای کازرونی مال ملك آرائی باشد این حق را ما در املاک خصوصی نداریم پس از برای اینکه این

قانون را ما حفظ کنیم و این نظر دولت هم تأمین شود بنده. یک تبصره پیشنهاد کرده‌ام که چنانچه معدن ذغال سنگ در امتداد دوازده فرسخ در ملک غیر واقع شده باشد صاحب امتیاز مکلف است رضایت صاحب ملک را فراهم کند و دولت در این مورد مداخله خواهد کرد از قیمت عادلانه تجاوز نکند چنانچه در قوانین سابق هم گذرانیم در قانون وقت و قانون راه بنا بر این امیدوارم با این پیشنهاد رفع آن شبهه هم بشود.

کفیل وزارت اقتصاد ملی (آقای فروغی) - اساس

فرمایشات آقای آقا سید یعقوب خیلی صحیح است و پیشنهاد ایشان هم البته در کمیسیون در نظر گرفته میشود و با ملاحظات تمام اطراف مطلب را تمام میکنیم و فقط بنده اینجا میخواستم خاطرشان را مستحضر کنم که هم قانون استخراج معادن و هم قانون جنگلها را ما مشغول هستیم و امیدوارم عنقریب تقدیم مجلس شورای ملی بشود و اینکه این امتیاز هم تقدیم مجلس شورای ملی شده است برای این بوده است که قبلاً یک نفری حاضر شده بود که یک قسمت و یک شعبه از اقتصاد مملکت را در تحت عمل بیاورد و حاجت بنذغال سنگ هم خیلی زیاد است و البته هر چه در این خصوص تشویق شود صلاح است به این ملاحظه ما این امتیاز را قبلاً تقدیم کردیم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در اینجا فکر میکنم می‌بندم نوشته است: صاحب امتیاز بعد از مدت ششماه مشغول این امتیاز میشود و از امروز که این امتیاز را گرفت حق دارد که ممانعت از غیر بکند و در محلهائی که امتیازش باو داده شده است کسی دیگر استخراج نکند خوب وقتی ممانعت از غیر کرد خودش هم نه تا مدت دو سال یا سه سال که مکلف نیست که تمام احتیاجات را مرتفع کند قبل از این دو سال یا سه سال هم که دیگران ممنوع میشوند خوب در این مدت آن احتیاجات عملی چه خواهد شد این جا خوب است قسمی در نظر گرفته شود که از همان روزی که

آنوقت منتقل میشود صاحب امتیاز پس جلوی احتیاجات حالیه را که کسی نمیگیرد و در آینده هم که حاجت زیاد شد صاحب امتیاز مطابق شرایطش عمل میکند.

رئیس - پیشنهادانی که در ماده اول رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد آقای محمود رضا

مقام محترم مجلس شورای ملی. تبصره ذیل را به ماده اول پیشنهاد میکنم:

تبصره - مداخله و تصرف صاحب امتیاز در املاک و اراضی که مالک خاصی دارد پس از جلب رضایت مالکین خواهد بود.

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده اول تبصره اضافه شود: تبصره - چنانچه معدن ذغال سنگ در امتداد دوازده فرسخ در ملک غیر واقع شده باشد صاحب امتیاز مکلف است رضایت صاحب ملک را تحصیل نماید دولت مداخله خواهد کرد که از قیمت عادلانه تجاوز نکند

رئیس - ماده دوم قرائت میشود:

ماده دوم - مدت امتیاز بازرده سال و ابتدای آن تاریخ تصویب این قانون است و پس از انقضاء مدت مزبور در صورت تصمیم دولت باعظای امتیاز صاحب امتیاز فعلی با تسوی شرایط حق تقدم خواهد داشت.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - این جا باز تذکر میدهم آقای وزیر محترم را که نظیر این امتیاز را ما امتیازات دیگری گذرانیم و در آن جا با اصطلاح خودمان یک ماده مجازات علیحده قرار دادیم و بنده حقیقتاً حسن عقیده دارم به آقای اسدی که یک شخص زحمت کشی است و برای آبادی مملکت یک خدماتی کرده است ولی ما در قانون گذرانیدن نظر شخصی نداریم قانون را که مینویسیم برای نفع مملکت و دولت مینویسیم ما در این جا می‌آیدیم و اولاً یک ضمانتی می‌گرفتیم که صاحب امتیاز باید در ظرف مدت ششماه شروع کند که اگر شروع نکرد فلان و فلان

اندازه بدهد اگر نظر تن باشد در قانون رب السوس و قوانین دیگر این را ذکر کردیم و مخصوصاً ما را متذکر کردند بنده در کمیسیون بوده و آقای اقبال بودند و رفقای دیگر هم بودند که ما میگفتیم که حالا ما آمدیم اگر نکرد ششماه دیگر باید اینطور بشود حالا شما می‌فرمائید که اگر هم نشد امتیاز از بین برود نه آقا این فایده ندارد مجلس شورای ملی مخارج دارد حالا بنده حساب تجارنی میکنم مجلس شورای ملی مخارج دارد و از اینجا مخارج دارد اداره معادن مخارج دارد مخارج اینجا چه چیز است؟ این است که بعد از ششماه اگر آقای اسدی نباشد بنده بشم میروم کنار این مخارجیکه ما کردیم چه شد؟ از که باید بگیریم؟ یا باید یک کاری بکنیم که آن کسی که امتیاز می‌گیرد ملزم باشد باینکه عمل کند نه این که بگویی بعد از ششماه اگر شروع نکرد امتیاز از بین می‌رود این ضررهائی که به مملکت وارد می‌شود تکلیفش چیست؟ والا نظر بنده راجع به شخص نیست من حسن عقیده به آقای اسدی دارم همانطور که در خدمت حضرت رضا علیه السلام حقیقتاً یک خدمات روشنی کرده است که اسباب روشنی چشم همه است اما قانون را ما روی اساس می‌نویسیم و اساس این بیست که اگر تا ششماه نشد امتیازش از بین میرود این فایده ندارد ما باید قطع نظر از این برای کس دیگر قائل بشویم برای یک بضمینی مثلاً دو هزار تومان سه هزار تومان باید در بانک بگذارند که اگر این کار را نکرد این پول ضبط می‌شود و این برای این است که یک قانونی پشت سرش باشد که زود شروع کند و اگر نکرد پولش از بین میرود اگر تا ششماه این کار را نکردی فلانقدر باید بدهی پول است مملکت خرج کرده است اداره معادن مجلس شورای ملی کمیسیون اینها خرج کرده‌اند. این یک موضوع حالا بنده پیش نهادی میکنم باز بنظر منجر محترم است. موضوع دیگر این است که باز شما می‌آیدید می‌نویسید که از ابتدای امتیاز ذغال سنگ را اگر شروع نکرد از ابتدای سال سوم احتیاجات شهر مشهد را تأمین نمایند این تأمین نمودن اینهم باز با اصطلاح سانکسیونس (بنده درست نمیدانم

چه چیز است) اگر تأمین نکرد چه کار میکنید؟ این را درست مطالعه کرده است نماینده اش مطالعه کرده است که اگر تأمین نکرد چه می شود؟ ما قانون را که خود به خود نمی نویسیم اگر تأمین نکرد مجازاتش چیست؟ (شریعت زاده در ماده دیگر معین شده است) نشده متأسفانه نشده مطالعه فرمائید می نویسید به مناسبت ازدیاد احتیاجات عملیات استخراجیه را توسعه دهد بعلاوه صاحب امتیاز راپرت جامع و نقشه این را هم انداخته است به سال چهارم خوب اگر تا سال چهارم این کار را نکرد آخوش چه می شود؟ در سال چهارم این کار را نکرد امتیاز از بین می رود؟ بنده تمام نظرم باین بود که آقای وزیر محترم و آقای مخبر محترم توجه فرمایند که امتیاز باینطور دادن و بعد الغاء شدن فایده ندارد این امتیاز در دوره شما اولین امتیازی است که ما دیدیم بعد از این هم انشاء الله این امتیازنامه قدمه امتیاز دیگری می شود و امتیاز دیگری هم می آید عقب سر این و هکذا ما هم که نمی توانیم فرق بگذاریم بین تبعه خردمان پس نظر بنده این است که در این جا یک مجازات دیگری قائل بشوند پیش از این. اینجا می نویسید: منتهی تا آخر سال چهارم اعطای امتیاز بوزارت اقتصاد ملی تقدیم دارد معادن ذغال سنگی که تا تاریخ مزبور کشف و نقشه آن بوزارت اقتصاد ملی تسلیم نشده باشد از حوزه امتیاز خارج خواهد بود و اگر جنبه مجازاتیش تأمین شود بنده موافقم والا در این ماده مجازاتی معین نشده که اگر نکرد چه می شود.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنظر بنده آن جنبه مجازاتی که آقای آقا سید یعقوب در نظر داشتند در ماده شانزدهم تأمین شده است از این حیث آقا نگران نباشند بعلاوه بانظری که ایشان دارند در تشویق اشخاص برای استخراج معادن این سخت گیریهایی که ایشان الان توضیح دادند مخالف با آن نظر تشویق است. بنده هم خودم یک نظری داشتم راجع باین ماده که حالا استفاده میکنم و عرض میکنم و آن این است که: در ماده قبل ابتدای مدت امتیاز از تاریخ تصویب قانون معین شده است و در اینجا مینویسد

که صاحب امتیاز منتهی تا ۶ ماه بعد از تاریخ اعطای امتیاز اگر مقصود همان تاریخ تصویب است که همان نوشته شود و اگر مقصود این است که بر طبق این قانون يك امتیاز نامه بین وزارت اقتصاد ملی با صاحب امتیاز مبادله خواهد شد که این را هم باید تصریح کرد. این را خواستم تذکر بدهم.

مخبر - اینجا برای اطلاع آقای آقا سید یعقوب عرض میکنم که ذغال سنگ را الان آقای اسدی در خراسان مشغول استخراجش هستند بموجب يك اجاره هائی که در دست دارند و شروع کرده اند و الان مشغولند منتهی برای توسعه و تکمیل آن اجاره محتاج شده اند که از مجلس شورای ملی امتیاز بگیرند و نگرانی اینکه تا شش ماه اگر نکرد چه بشود این نگرانی مرتفع شده است و الان در آن جا مشغولند و عمل میکنند و شرایط آن قانون را هم که آقا تذکر دادند (قانون رب السوس)

بنده هم همانوقت خیال میکردم که این قانون عملی نمیشود زیرا هر چه ما پیشنهاد کنیم قبول میکنند و يك مشکلات و ترتیباتی شاید پیش آمد که او هم قبول میکرد و عملی نمیشد ولی این اصلاح عملی شده است و نگرانی آقا مورد ندارد و مرتفع است اما در آن قسمتی هم که آقای شریعت زاده فرمودند مقصود ما همان موقع تصویب قانون است حالا اگر لازم میدانید ممکن است پیشنهاد فرمائید اصلاح کنیم.

رئیس - آقای هزار جریبی

هزار جریبی - بنده با این تفسیقاتی که آقای آقا سید یعقوب برای صاحب امتیاز قائل شدند هیچوقت عملی نیست همین است که همه فرار میکنند همین علت است دیگر. ملاحظه فرمائید يك ذغال سنگی ذغال سنگ چه اهمیت دارد آن باید کار کند تا اهمیت بدهد بعلاوه الان دارد بیرون می آورد و آن تفسیقات آقا مورد ندارد که می فرمایند آنوقت ما بیائیم و صاحب امتیاز را ملزم کنیم که اگر تا شش ماه اینکار را نکردی دو هزار تومان بده بنده مخالف این ترتیبات و تفسیقات هستم و

همین که این را فرستادم محبوب واقع میشوم آقا باید بنده کار کنیم تا محبوب واقع شوم ان اگر مکم عند الله انقیام سعی و عمل محبوبیت میورد بنده مجرد لایحه دادن و يك پیشنهادی فرستادن آقای ظهیرانی هم فوراً فریاد میکنند صحیح است صحیح است بنده عرض میکنم خبر صحیح وقتی است که کار کند بنده می گویم این امتیاز کار نمی آورد شما می فرمائید همین که يك ورقه امتیاز را داد دیگر باید باسلام و صلوات اسم او را ببریم و خیلی محبوب واقع می شود نه آقا محبوبیت بشرطی است که کار بکند اگر نکرد آقای هزار جریبی چه باید کرد؟ الان همین الان تشریف ببرید در وزارت اقتصاد ملی در آن کشوری میز و در آن آرشیه بمنتلاخ ملاحظه فرمائید ببینید چقدر آمده اند و پیشنهاد داده اند و گذاشته اند و رفته اند چرا؟ برای اینکه مجازات نداشته اند برای اینکه این امر يك مجازات نداشته است که آنها را ملزم کند بنده با کمال میل و رغبت دعوت می کنم دولت را که بقدر امکان از برای آنها تسهیلات قائل بشوند ولی از آن طرف هم باید ملاحظه کرد که این عملی هم بشود. دو صد گفته چون نیم کردار است. باید عمل بشود باید عمل بشود باید وجود خارجی پیدا کند بمجرد گرفتن امتیاز و گذاشتن زیر پش این فایده ندارد این قدر امتیاز گرفتند و نماندند - بقا هر جا دست میگذاری می گویند امتیاز مال فلاکتس است دست هم نمی شود زد خودش هم دست بهش نمیگذارد آخر مجازات هم لازم دارد. چرا نباید عمل بکند چرا می آید اگر بگیرد چرا عمل نمی کند چون مجازات نیست بنده می گویم باید مجازات قائل شد که اگر صاحب امتیاز شش ماه عقب امتیازش نرفت فلان قدر بدولت بدهد امتیازش ملغی باشد این است نظر بنده آیا این نظر تفسیقی است؟ اما در موضوع این ماده - چون نظر من همراهی کردن است با صاحب امتیاز اگر صاحب امتیاز بخواهد متخصص از خودش بیاورد چرا او را ملزم بکنیم که باید متخصص فنی از وزارت خانه باشد. صاحب امتیاز آمده است و خودش مایل است که متخصص فنی از خودش بیاورد در تحت اراده و اطلاع خودش باشد شما این جا می گویند ترسیم نقشه جات و

البته کسی حاضر نمیشود با این ترتیبات همین کار هست که هیچوجه من الوجوه هیچکس حاضر نمیشود و بعقیده بنده باید خیلی تسهیل کرد در این قبیل کارها بنده در این امتیاز هیچ اعتراضی ندیده مگر در همان ماده اولی که حالا از جواب آقا استفاده میکنم و عرض میکنم که جمله مانع المغیر که در ماده اول نوشته شده است مورد اعتراض و ایراد است اگر مقصود از این جمله دولت است که البته اگر دولت بدهد مابقی ندارد ولی اگر اراضی مال مردم باشد مردم مالک باشند که البته مانع خواهد شد و در خانمه عرض میکنم این امتیاز و این جور کارها خیلی خوب است و اینهمه تفسیقات و این چیزها که می فرمایند فایده ندارد و باید مساعدت کنیم که مردم فرار نکنند.

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود:

ماده چهارم - ترسیم نقشه جات و هرگونه عملیات مربوط با کشف و استخراج معادن مزبور باید مطابق دستور و نظریات متخصصین فنی وزارت مربوطه انجام شود و وزارت معزنی آنها می تواند در هر موقع که نقص بداند بوسیله مفتشین خود مؤسسات صاحب امتیاز را مورد تفتیش قرار داده و اگر نواقص موجود باشد صاحب امتیاز را برفع آن تکلیف نماید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده خیلی حسن ظن با آقای شریعت زاده دارم ولی چون فرمودند ماده شانزدهم ماده شانزدهم را اگر ملاحظه فرمائید و بخوانید می بینید که هیچ ربطی بعرایص بنده نداشت حالا نمی خواهم حرف بزنم ولی بعد که رفتم بیرون باهمدیگر صحبت می کنیم پس من بیخود عرض نمیکنم آقا من مطالعه میکنم نگاه می کنم. اما راجع بفرمایشات آقای هزار جریبی آقا تمام افراد مملکت نسبت بعوظف دولت علی السویه هستند حالا این آقای اسدی خیر حالا بنده ایشان را نمیگویم خودم را میگویم يك لایحه يك پیشنهادی میدهم بوزارت اقتصاد ملی و از فردا دیگر عقبش نمیروم بنده

هر گونه عملیات مربوطه با استکشاف و استخراج معادن مزبور باید مطابق دستور و نظریات متخصصین فنی وزارت مربوطه انجام شود بنده عرض میکنم وقتیکه شما امتیاز بدهید باید باین یک قوتی بدهید یک روحی بدهید که بتواند با اختیار خودش یک متخصص فنی بیورد و در تحت نظر خودش باشد نهایت آن جاهائی که اگر متخلف واقع شد شما آنرا جلوی او را بگیرد نه اینکه اکتشاف در تحت نظر متخصصین فنی وزارت مربوطه باشد و مادست صاحب امتیاز باید بنده بنده نظر این نیست و حالا هم پیشنهاد می کنم که اگر صاحب امتیاز نخواهد متخصصین فنی از خودش بیورد هیچ مانعی ندارد نه اینکه متخصص فنی منحصر بدولت باشد و در تحت نظر دولت باشد.

مخبر - ماده هشت را ملاحظه فرمائید. حق دارد آقای سید یعقوب - آقای مخبر آلان می فرمایند ماده هشت اگر این حق را در ماده ۸ دارد پس تصدیق فرمائید جزو اول این ماده زائد است و ما باید یک کاری بکنیم که این ماده با آن ماده ۸ جمع شود. شما این جانوشته اید که این متخصصین فنی باید با نظر وزارت اقتصاد ملی باشد خیر من می خواهم خودم متخصص بیورم از خیر چه بیورم. در هر صورت این قسمت باید اصلاح شود و بنده با پیشنهادی هم دارم تقدیم می کنم برای اصلاحش.

مخبر - این جا دو مطلب است یکی اینکه صاحب امتیاز مطابق ماده هشت اجازه دارد متخصصین فنی طرف احتیاج خود را بخواند و از خارجه استخدام کند - اما این متخصصین باید متخصصینی باشند که تخصص آنها را وزارت اقتصاد می تشخیص بدهد و تصدیق فرمائید که این متخصصین دولت نقشه جاتی را که آنها ترسیم می کنند باید تصدیق کنند و بنظر وزارت اقتصاد ملی باید برسد در صورتیکه متخصصین دولت و وزارت اقتصاد تصدیق و تصویب کردند آن نقشه ها را و بدرد بخورد که فوراً اجازه میدهند و این ماده منافاتی با ماده هشت ندارد و خیلی هم خوب ماده است و هیچ اشکالی ندارد

رئیس - آقای طهرانی مخالفید؟

طهرانی - بنده عرض دارم

رئیس - این میشود اگر مخالفید بفرمائید

طهرانی - عرض کنم که راجع بمتخصصین که آقای آقا سید یعقوب فرمودند بنده عقیده ام این است که ولو صاحب امتیاز را هم اجازه بدهند که متخصص کثرات بکند معذرت آن متخصصین باید تبعیت کنند از نظر وزارت اقتصاد ملی اگر غیر از این باشد غلط است و باید تابع وزارت اقتصاد ملی باشد در آن عملی که میخواهد بکند اما در آن قسمتی که آقای آقا سید یعقوب فرمودند که چرا بنده عرض میکنم صحیح است من خیلی تعجب میکنم همیشه آقین نمایندگان و وکلا طرفدار این هستند که معادن استخراج شود و مردم تشویق شوند از برای کار کردن و انجمن عقیده برای ملکیت انجام دهند ولی در عمل که وارد میشوند خود شما از آن وزارتخانه که بهش اعتراض میکنید بدترید برای اینکه میگویند وزارت خانه معطل میکنید شما خودتان یک شرایطی پیشنهاد میکنید که اگر آن شرایط را بخوانند منظور کنند هیچکس دیگر اقدام نمی کند من میدانم این یعنی چه. این کوسه و ریش بهن است. دولت وقتی که امتیاز میدهد باید نگاه کند بین امتیاز گیرنده اگر یک آدم شیاد و حقه بازی است نمیدهد اگر یک آدمی است که حقیقه می خواهد کار کند و زحمت بکشد و بهره ببرد البته باید بهش امتیاز بدهند سهل است کمک های بیشتری هم باو بکنند پول هم بهش بدهند مساعدت بکنند همه گونه رعایتش را بکنند تشویقش بکنند تا اینکه موفق بشود یک معدنی را استخراج کند و بنده بکلی باقید شرایطی مخالفم و ابدأ این عقیده شما هم مفید نیست.

رئیس - آقای شریعت زاده هم موافقتند؟

شریعت زاده - بنده خبر - نظر مخالفت آمیزی دارم

رئیس - بفرمائید

شریعت زاده - عرض کنم که در قسمت اخیر این

ماده می نویسد: در هر موقع که مقتضی بداند بوسیله

مفتشین خود مؤسسات صاحب امتیاز را مورد نفیث قرار

داده و اگر نواقصی موجود باشد صاحب امتیاز را بر رفع آن مکلف نماید. البته این مفتشین اشخاص ذهنی خواهند بود و مقصود این است که این مؤسسه مطابق قواعد و ترتیبات فنی اداره بشود حالا با اینکه خود صاحب امتیاز حق استفاده متخصصین را دارد و نظریه آنها هم مداخلت دارد در جریان امر آمدیم و مفتشین وزارت خود تشخیص یک نواقصی را دادند که آنها آن را نقص نمی دانند البته اگر بگوئیم که این اختلاف بحکمیت قطع شود که اشکال ندارد ولی این ماده مددش این است که بمحض اینکه وزارت خانه این نقص را تشخیص داد بتواند او را مکلف کند که رفع کند و حال آنکه ممکن است صاحب امتیاز و متخصصین او این را نقص ندانند بنده این مطلب را یک نوع تضییقی بصاحب امتیاز میدانم و از این جهت عقیده دارم و مخالفم

کفیل وزارت اقتصاد ملی - این جا دو دیگر چاره

ندیدیم یا باید بوزارت اقتصاد ملی و بدولت این حق را داد که یک نظریاتی بکنند و یک دستوراتی بدهند در خصوص استخراج معادن یا نباید داد اگر نباید داد این مسئله ایست علیحده ولی گمان میکنم تصدیق بفرمائید که باید داد آنوقت چه باید کرد؟ باید گفت که نظریات متخصصین وزارت اقتصاد ملی ترجیح دارد ولی این را هم عرض میکنم که این مسئله گمان نمیکند تحقق پیدا کند برای اینکه چون مسئله محل اختلاف مسئله علمی است. متخصص یعنی معدن شناس این مهندس معدن است مال وزارت اقتصاد هم مهندس معدن است مال آقای صاحب امتیاز هم مهندس معدن است اینها هر دو اهل علمند و اهل فن هستند و البته ملاحظه میکنند مباحثه میکنند باهم و در مباحثه هم ظن غالب این است که یک طرف طرف دیگر را اقتناع میکند اگر اقتناع نکرد آنوقت چاره نیست و باید ناچار متخصصین وزارت خانه رأی بدهند.

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

تصوره ذیل را پیشنهاد میکنم اضافه شود.
تبصه ۸ - متخصصین فنی مذکور در این ماده با رعایت ماده ۸ انجام خواهد یافت.

رئیس - آقای وزیر مالیه فرمایشی دارید؟

(۴ - تقدیم شش فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه)

وزیر مالیه (آقای تقی زاده) - بی بنده سه فقره لایحه

دارم که از طرف وزارت مالیه و مربوط بکار وزارت مالیه است و میخواهم تقدیم مجلس شورای ملی بکنم و بحث مختصری هم راجع به آنها عرض میکنم. خاطر آقایان مستحضر است که در تحت عنوان عمران لرستان یک قسمتی از لرستان را از لرستان کوچ کرده اند که در جغرافی دیگر باید سکونت بشوند و بقی مانده شان در آنجا باید تخته قاپو بشوند و خانه و راهب ساخته شود در بودجه سال صد هزار تومان منظور شده بود برای اینکار ولی این جمعی را که امسال بخراسان کوچانیده اند و مهاجرت داده اند بواسطه اینکه البته در سال اول که داشت و زرع نمیتوانند بکنند و محتاج به آذوقه برای زندگی هستند و اگر داشت و زرع بنا بشود بکنند بدرد کار امروز آنها نخواهد خورد و آنها هم که در آن جا هستند باید برای ساخت خانه ساخته شود و این مبلغ کافی نشده است و چون از عایدات جاری مملکتی بهیچوجه نشد کسب کسر این محل را بر آورد یعنی یک چیز دیگری پیدا کرد که علاوه بر این مبلغ شود فعلاً هم مخارجی که تقریباً تعهد شده است از این صد هزار تومان هم شاید تجاوز کرده است و مبلغ زیادی هم در پیش است که تعهد شده و باید خرج شود و اضافه نمیشود گذاشت لهذا هیئت دولت تصویب کرده اند که صد هزار تومان دیگر (از پول ذخیره که در خود داخله هست و ذخیره مملکتی است یعنی پول قران غیر از آن ذخیره کل مملکتی که پول طلا داریم) باین مبلغ علاوه شود و این قسط برای این است که از هیچ محلی برای اینکه ده هزار تومان هم اگر میخواهیم شاید فعلاً مقدور نبود که از آن عمل بزنیم و باین اعتبار

اضافه کنیم لهذا این لایحه برای آن تقدیم میشود و چون نمیخواهم که برای تمام لواحق فوریت قابل شوم نمی خواهم بزد که آقایان هر چه ممکن است این لایحه را زودتر تصویب فرمایند. یکی دیگر راجع به برنج پاك نکرده است چون در قانونی که در سابق گذشته است برنج پاك نکرده مطلقاً آزاد نیست و حالا در نتیجه تجارب اقتصادی که شده است هیئت دولت تصمیم گرفته اند برنج پاك کرده و پاك نکرده هر دو را آزاد بگذارند و این را تصویب فرموده اند. يك قيد و شرطی بر میخورد بآن قانون قدیم که آن تا از طرف مجلس شورای ملی منسوخ نشود همیشه در آن را آزاد کرد مطلقاً. لایحه سوم راجع بقتضای يك وظیفه است در حق اولاد يك مأمور دولت که در بلوچستان برای خدمت رفته است و بلاهای زیادی بپوش آمده است و بالاخره در وسط صحرا از تشنگی هلاک شده است و این مأمور کوچکی است که در راه خدمت فوت شده است و هیچ جاره نیست غیر از اینکه دولت با اولاد صغیر او کمک بکند (صحیح است) سه فقره لایحه دیگر دارم که راجع است بکار وزارت طرق و شوارع: خاطر آقایان مستحضر است که در پارسل سی نفر شاگرد بفرنگستان فرستاده شد برای اینکه فنون عملی راه آهن را یاد بگیرند هر سال سه سال است که بدست نفر هم برای فنون عملی و علمی راه آهن فرستاده میشوند بموجب قانونی که در سه سال قبل گذشته است و آنها البته مهندس کامل راه آهن میشوند ولی در هر سال تصویب فرمودند که سی نفر برای اینکه کارهای عملی و خورده کارهای راه آهن را مانند رئیس استاسیون یا راننده لوکوموتیف و غیره باشند فرستاده شوند و این قسمت تحصیلشان را کرده اند و برگشته اند و عده هم از اینها که رفته اند این روزها باید حرکت کنند و برگردند اینجا و دولت مصمم است که چندی این کار را مداومت بدهد یعنی چون سی نفر از برای يك راه آهن بسیار ممتدی البته کافی نخواهد شد و ما آن وقت ناچار می شویم که برای کارهای کوچک هم

بپائیم و از خارجه مستخدم بیاوریم و خارجی استخدام کنیم از حالا باید مشغول اینکار شد و شاگرد فرستاد که کارهای عملی راه آهن را یاد بگیرند در آنجا لهذا مقصود این است که يك سی نفر دیگری هم فرستاده شود. يك لایحه دیگر هم باز راجع براه آهن است سابقاً يك لایحه تقدیم کرده برای استخدام مهندس بازرگانی بدست ششماه و عرض کردم همانوقت که بدست دو سه نفر دیگر اینجور مهندسی استخدام شود که اگر دولت بکمپانیهای خارجه واگذار کند در نظارت مراقبت کند و اگر خودش مباشرت ساختمان کند خود آنها عامل ساختمان بشوند مذاکراتی با دولت خارجه در جریان بود با دولت بازرگانی خواستیم مهندس بما بدهند و دادند و قبول کردند لایحه اش هم آمد بمجلس و قبول شد و خود مهندس هم حاضر شده است و دونای دیگر یکی از ایتالیا و یکی از ژاپن بود شرایط مهندس ژاپونی هم تمام شده است و موافقت حاصل شده است و لایحه اش تقدیم می شود آنهم بدست ششماه است تقریباً مثل مهندس بازرگانی یکی دیگر لایحه ایست راجع بکسری محصلین ما بیست و دو نفر اسمال باید برای فنون علمی و عملی راه آهن بخارجه می فرستادیم در نتیجه مسابقه که بعمل آمد فقط نه نفر در مسابقه قبول شدند چون محصلینی که وزارت معارف می فرستد آنها هم کسر بود يك مسابقه جدیدی برپا کردند و در آن مسابقه هم تقریباً نه نفر دیگر حاصل شد و چهار نفر حالا کسری داریم و چون دیگر يك مسابقه ثالثی نمی شود کرد و اگر پیدا شده بودند ما تصور کرده بودیم این چهار نفر را اجازه بگیریم از آنها می که يك قسمت تحصیلشان را در خارجه کرده اند و بی بضاعت هستند از آنها انتخاب شود (بعضی از نمایندگان بسیار خوب است) این شش فقره لایحه است که تقدیم مجلس شورای ملی میکنم.

[۵ - بقیه شور لایحه امتیاز ذغال سنگ
مشهد از ماده ۵]

رئیس - ماده پنجم قرائت میشود:

ماده پنجم - معادن ذغال سنگ واقع در حوزه این امتیاز که قبل از اعطای امتیاز باجاره واگذار شده است

پس از انقضای مدت اجاره مشمول این امتیاز خواهد بود
رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - بنده يك ابرادی در ماده اول عرض کردم جوابی هم آقای وزیر مرحمت فرمودند که بنده ملتفت آن جواب نشدم و قانع نشدم حالاً در اینجا می گوید این معادن ذغال سنگ تا زمان اجاره اش منقضی نشده بدست خود آن موجرها خواهد بود معنی این است که بعد از انقضای اجاره بدست صاحب امتیاز خواهد افتاد خوب حالا آمد و يك ماه دو ماه سه ماه طول کشید و موعد این اجاره ها منقضی شد تا سه سال هم عرض کرده که ایشان مسئول نیستند که تمام ذغال سنگ مشهد را برسانند چیزی که آقای وزیر فرمودند که فعلاً مصرفی در مشهد از ذغال سنگ نیست و حال اینکه چرا آهنگر بهاشان زرگری هاشان بخاری حالا هم مصرف زیادی دارد شاید حالا هم سالی ده هزار خروار پنجهزار خروار مصرف دارد اگر تواند برساند چه باید کرد؟ باید قسمی صاحب امتیاز را ملزم کرد که اجاره هر کس که سر آمد در آن محل اجاره کمافی السابق مشغول استخراج باشد که ذغال سنگ در محل تمام نشود خوب مصرف ندارد ما می بینیم که مصرف دارد

مخبر - بنده عرض کردم که الان صاحب امتیاز آنجا مشغول است و الان هم دارد ذغال تهیه میکند و مصرف شهر را هم کفایت میکند برای توسعه و تکمیل این معادن این امتیاز و قانون را لازم دانسته است و نگرانی آقا هیچ مورد ندارد و البته خود او از نقطه نظر صرفه و عمل خودش سعی خواهد کرد هر چه زودتر این امتیاز را عملی بکند و بالاخره هر چه هم تا حالا مصرف داشته است داده شده و البته بعدها هم دایر خواهد کرد

آقاسید یعقوب - عرض دارم

رئیس - ماده ششم قرائت میشود:

آقاسید یعقوب - عرض دارم اجازه هم خواسته بودم

رئیس - بفرمائید

آقاسید یعقوب - اینجا نوشته است معادن ذغال سنگ واقع در حوزه این امتیاز که قبل از اعطای امتیاز باجاره واگذار شده است پس از انقضای مدت اجاره مشمول این امتیاز خواهد بود خوب اگر سه سال گذشته باشد آنوقت این مشمول میشود نسبت به پانزده سال چه خواهند کرد مثلاً معدنی است سه سال در اجاره بکنفر و حالا بعد از سه سال منقضی میشود ما میخواهیم در اینجا معلوم شود مدت امتیاز پانزده سال است در واقع سه سال از این پانزده سال گذشته است بدست این آمده است آیا جبران میشود این سه سال بعد از سه سال جبران خواهد کرد و الا اگر يك ماه هم از پانزده سال باقی باشد بعد از آنکه پانزده سال موعد منقضی شد این هم انقض پیدا میکند غرضم برای توضیح است عرض کردم که شما در آقای وزیر توضیح بدهید که در مقام عمل محل اشتباه واقع نشود

رئیس - ماده ششم قرائت میشود:

ماده ۶ - فروش یا رهن یا هرگونه معامله که این امتیاز یا مؤسسات مربوطه آن را کلاً یا جزاً بتابع یا مؤسسات یا شرکت های خارجی منتقل تواند نمود ممنوع و موجب الغاء امتیاز و ضبط کلیه متعلقات آن خواهد بود. انتقال بتابع داخله نیز باید با اطلاع وزارت اقتصاد ملی صورت گیرد.

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود:

ماده هفتم - تشکیل شرکت برای اجرای این امتیاز مجاز است مشروط بر اینکه مطابق قوانین ایران تشکیل یافته و مرکز آن در ایران باشد و صاحب امتیاز میتواند تا چهل و پنج در صد سهام آنرا بتابع خارجه بفروشد روی بقیه سهام باید قید شود که مخصوص اتباع ایران

است و در صورت انتقال باتابع خارجه از درجه اعزاز ساقط خواهد بود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرضی ندارم

رئیس - ماده هشتم قرائت میشود:

ماده هشتم - صاحب امتیاز مجاز است که متخصصین فنی طرف احتیاج خود را از اتباع خارجه استخدام نماید.

رئیس - ماده نهم قرائت میشود:

ماده نهم - مؤسسات مربوطه باین امتیاز در پنجاه سال اول مدت امتیاز از تدبیه هرگونه مالیات و عوارض معاف خواهند بود پس از آن باید فقط صدی پنج عایدات خالص پس از وضع مخارجی که از نظر اداری و بهره برداری ضرورت دارد همه ساله بدوایت پرداخت شود.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - اینجا قید کرده است صدی پنج عایدات خالص پس از وضع مخارج، گمان میکنم عایدات کل باید نوشته شود و الا از عایدات خالص مخارج اداری و بهره برداری را موضوع کنند در این صورت چیزی نخواهد شد باید مقصود عایدات کل باشد که پس از وضع مخارج اداری و بهره برداری میشود عایدات خالص از آن عایدات خالص چیزی هم بدوایت بدهد والا این طوری که معین کرده اند چیزی بدوایت داده نخواهد شد

مخبر - این نظر صحیح است. پیشنهاد کنید اصلاح شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - اینجا چون يك قانونی گذرانده ایم که در آن حق داده ایم به بلدییه ها وضع عوارض کند حالا آقای مخبر نمیدانم در این باب چه نظری اتخاذ کرده اند ما يك قانونی گذرانده ایم که به بلدییه ها حق داده ایم يك عوارضی برای آبادی شهرها وضع کنند. اینجا نوشته ایم آن عوارضی که باین تعلق میگردد

صدی پنج است. حالا ایرادی که آقای فهیمی کرده اند باید اصلاح کرد گمان میکنم نسبت به عوارض بلدییه هم که اگر بلدییه مشهد بخواند بر او يك عوارضی وضع کند اینجا او را منع میکند یا نمیکند زیرا اینجا حق دولت را ماصدی پنج قرار دادیم و این هم خیلی خوب است. چون ما هر چه بخواهیم تشویق میکنیم این عقیده اساسی بنده است که مات درجییش پول باشد خزانه دولت هم دولت هم بی پول است. اما نسبت باو چه جور است؟ اگر میگویند مطابق قانون علیحده است و منافاتی با این ندارد بنده عرضی ندارم والا اگر این اختیار برای او باقی است باید اصلاح شود.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - عوارض بلدییه را اگر در نظر دارند تصور میکنم شامل این امتیاز بشود بلدییه در شهر عوارض میگیرد بلدییه در شهر عوارضی که از همه اجناس و از همه مردم میگیرد از این هم خواهد گرفت ولی عوارضی که اینجا گفته میشود صاحب امتیاز از آن معاف است مالیاتها و عوارضی است که بعد ها بر این چیزها قرار میگردد.

رئیس - ماده دهم قرائت میشود:

ماده دهم - صاحب امتیاز باید شرایط لازم حفظ الصحه عملیات را از هر حیث کاملاً ملحوظ دارد جبران خسارات ناشیه از سوانحی که در نتیجه غفلت صاحب امتیاز از رعایت مقررات این ماده متوجه عملیات شود در عهده صاحب امتیاز میباشد و نسبت بسایر خطرات و خساراتی که در حین اجرای وظیفه متوجه عملیات شود صاحب امتیاز متظیع مقررات مملکتی خواهد بود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - اینجا بنده میخواهم بحث مفصلی بکنم و بعد صحبت کنم از سرمایه دار و کارگر این چیزهایی که حقیقه من نمی دانم کارگر در مملکت پیدا شود ولو این که فحش هم به بنده دادند که مملکت همه کارگر است. اغلب همه کار فرما هستند اینجا که نوشته است در ماده که صاحب امتیاز باید اسباب حفظ الصحه نسبت باداره و موسسه خودش ایجاد کند

مسلم این يك امر اساسی است و مخصوصاً حالا که آمدیم نسبت به حفظ الصحه بقدری اهمیت دادیم که رئیس او را در مجلس مسئول قرار دادیم و قانون حق باو داد که بیاید در مجلس. این از تقاضای نظر این است که کاملاً اولیای مملکت حفظ الصحه مملکت را در نظر بگیرند بنده این را موافقم اما از حالا این پیچیده صاحب امتیاز را جانش را می اندازد زیر چاقی کارگر نوشته است: صاحب امتیاز باید شرایط حفظ الصحه کارگر را از هر حیث ملحوظ دارد جبران خسارات ناشیه از سوانحی که در نتیجه غفلت صاحب امتیاز از رعایت مقررات این ماده متوجه عملیات شود در عهده صاحب امتیاز می باشد. خوب آمد گفت من ذکام کرده و سرما خورده ام یا انگور خوردم و تب کرده جبران خسارت مرا بکن آن عبارت بنده کفایت میکند این عبارت را وسط آوردن لزومی ندارد اینجا باید تصدیق بفرمایید يك عبارتهائی صریح و ساده و بقاعده می نویسیم ما خیلی علاقه مند هستیم بقضای خودمان ما از روی حقیقت علاقه داریم دیانت اسلامی و اخلاق ایرانی ما را بهم نوع پرستی دعوت کرده است ما در قوانینمان نمیخواهیم کسی را گول بزنیم دعوی ما بر مالکینمان تقدم دارند همینجور است وضع مملکت ما وضع دیانت ما. وضع بزرگان ایران همیشه همین جور بوده است مملکتی نیست که بکارگش بگریزد چطور و فلان شد نه نه پس این عبارتی که شما نوشته اید من مخالفت با این کامه همین اندازه که باید ملزم باشد حفظ الصحه درست کند اگر بعد هم نسبت بسایر خساراتی که در حین اجرای وظیفه متوجه عملیات شود صاحب امتیاز این اندازه اش صحیح است اما آن عبارتی که در آنجا گذاشته اند اسباب زحمت است.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - اولاً توجه بفرمایید در اینجا نوشته شده است که جبران خسارات ناشیه از سوانحی که در نتیجه تخلف صاحب امتیاز از رعایت مقررات این ماده متوجه عملیات می شود نه این است که بفرمایش شما انگور زیاد خورده ناخوش شده جهش چه چیز است که این را ما اینجا ذکر کرده ایم برای خاطر این است که استخراج ذغال سنگ یکی

از کارهای خطرناک است از ذغال سنگ يك بجزره گزهائی مهندسی می شود که سه است بین ملاحظه استخراجش مشکل است و يك معلومات علمی لازم دارد و هر کس نمی تواند برود این کار را بکند اش اینکه فرض بفرمایید نسبت را همه کس بشود بتواند برود استخراج بکند ولی ذغال سنگ را نمی شود بر نهاده صاحب امتیاز است که ترتیب استخراج معدن ذغال سنگ را که بدهد. طوری بدهد که عملیات آنجا تلف نشود خسارات جانی خیلی آریب الوقوع و احتمال الوقوع دارد اگر نکند آن کارهائی که بگذرد بکند از قبیل مرتب کردن ترتیبات و تصور داشتن عملیات این در واقع يك مسئولیت جبران است که او قبول کرده و ما هم نمی توانیم این جا لایالی باشیم نسبت بین مسئله که مبدأ از برای يك صرفه جوئی. يك مساجده. يك غفالتی طوری شود که جان عملیات در معرض تلف واقع شود و البته این را هم تصدیق می فرمایید هر عملی که رفت و آمد گفت ذکام کرده ام صاحب امتیاز مجبور نیست باو پول بدهد خیر می گوید این ضرر نیست انکار میکند دعوا می نماید، عدلیه هست. دولت هست همه چیز هست.

رئیس - ماده یازدهم قرائت میشود:

ماده یازدهم - اراضی دولتی واقعه در حوزه امتیاز در صورتیکه در آنها معدن ذغال سنگ موجود باشد با حریم آنها در ظرف مدت امتیاز مجاناً بصاحب امتیاز واگذار می شود.

رئیس - ماده دوازدهم قرائت میشود:

ماده دوازدهم - در هر موقع که بواسطه پیش آمدن مواد قوه قاهره (فیرس مائر) اجرای مقررات این امتیاز ممکن نشود و یا وقفه در جریان آن حاصل آید در مدت بقای قوه قاهره مسئولیتی متوجه صاحب امتیاز نخواهد بود مشروط بر اینکه بمجرد پیش آمد موردی که صاحب امتیاز آنرا قوه قاهره مؤثر در امتیاز خود تصور می نماید مراتب را کتباً با ذکر ادله و براین بوزارت اقتصاد ملی اطلاع داده و به تصدیق این وزارت خانه برسد و در عین حال اقدامات فوری و مؤثر برای تنظیم جریان امور

معادن و رفع تأثرات قوه مزبور نماید وزارت اقتصاد نیز باید نظر قضعی خود را منتهی در ظرف چهار ماه کتیباً بصاحب امتیاز اخطار نماید و الا سکوت بمنزله قبول تلقی خواهد شد.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده تصور میکنم باید يك جمله هم بین ماده اضافه شود که هر مدتی را که بواسطه آن قوه قهره صاحب امتیاز بتواند از معدن استفاده کند باید بر مدت امتیاز افزوده که این حق برای او ثبت بماند بسا هست که مدتی هم طول خواهد کشید چون بنزده سال و حق داده شده است حق دارد پس از انقضای مدت باندازم که محروم بوده است استفاده کند

مخبر - صحیح است پیشنهاد کنید

رئیس - ماده سیزدهم قرائت میشود.

ماده سیزدهم - صاحب امتیاز باید برای محاسبات خود دارای دفتر قانونی منظمی باشد که تعیین جمع و خرج سالیانه و میزان عایدات دولت بوسیله آنها بسهوات میسر شود

رئیس - ماده چهاردهم قرائت میشود :

ماده چهاردهم - صاحب امتیاز مکلف است عملیات استخراجیه را مطابق اصول علمی و برطبق دستور وزارت اقتصاد ملی بطوریکه خرابی در معدن حاصل نشود انجام دهد .

رئیس - ماده پانزدهم قرائت میشود :

ماده پانزدهم - صاحب امتیاز باید با در نظر گرفتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری و حقوق دولت و وجوه لازمه برای استهلاک سرمایه و کسر و نقصان که برای آلات و ادوات باید منظور داشت اضافه صدی بیست برای منفعت خود ذغال سنگ را بقیمتی که مخارج آنرا تأمین نماید بفروش برساند

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - اینجا يك کلمه باید استعمال شده است که مجبور میکند صاحب امتیاز را که اگر يك

وقتی بخواهد از قیمت ذغال کمتر بفروشد تواند در صورتیکه این اختیار واگذار میشود بخود صاحب امتیاز که اگر يك وقتی مقتضی دانست از صد بیست هم کمتر بفروشد مختار باشد از این جهت بنده اینجا اصلاح کردم نباید از صدی بیست منفعت تجاوز کند ولی کس با اختیار خودش است اگر خواست کمتر بفروشد مانعی ندارد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده اصلاً عقیده ام این است که صد بیست زده است بجهت اینکه بعد از تمام مخارج وقتیکه ملاحظه کردیم صد بیست زده میشود شاید يك وقتی بر ضرر مردم تمام میشود باین ملاحظه بنده پیشنهاد میکنم که صدی بیست زده نباشد

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود :

پیشنهاد آقای فهیمی :

بصره ذیل رابه ماده ۱۵ پیشنهاد میکنم
بصره - صاحب امتیاز مکلف است ذغال سنگ ماهه الاحتیاج مؤسسات شیرو خورشید سرخ و مدارس شهر مشهد را به نصف قیمت معمولی بفروشد

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۵ این قسم اصلاح شود
ماده ۱۵ صاحب امتیاز با در نظر گرفتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری و حقوق دولت و وجوه لازمه برای استهلاک سرمایه و کسر و نقصانی که برای آلات و ادواتی که باید منظور داشت قیمت ذغال را بمیزانی باید معین کند که بیش از صدی بیست بعنوان منفعت خود علاوه نشده باشد

پیشنهاد آقای طلوع

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم ماده ۱۵ حذف و بجای آن ماده ذیل نوشته شود

ماده ۱۵ - در اول هر سال با رعایت مخارج ضروری و مخارج عادلانه صاحب امتیاز نرخ ذغال سنگ با موافقت

انجمن بلدیة مشهد تعیین خواهد شد .

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

در ماده ۱۵ بنده پیشنهاد می کنم که در عوض صدی بیست نوشته شود صدی ده

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده پانزدهم تعیین قیمت با بلدیة خواهد بود

پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم در ماده پانزدهم صدی بیست مبدل شود به صدی ده

پیشنهاد دیگر آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم ماده ذیل بجای ماده پانزدهم نوشته شود
ماده ۱۵ - در ابتدای هر سال نرخ ذغال سنگ بر رعایت مخارج استخراج و منافع عادلانه صاحب امتیاز با موافقت انجمن بلدیة مشهد تعیین خواهد شد

رئیس - ماده شانزدهم قرائت میشود

ماده شانزدهم - غیر از مواردی که بموجب ماده ششم مبادرت بآن بدون قبول هیچگونه عذری موجب الغاء امتیاز است در صورت تخلف صاحب امتیاز از مدلول هر يك از تعهدات مذکوره در این امتیاز وزارت اقتصاد ملی مراتب را بشارت الیه اخطار و مهلت کافی برای رفع تخلف موضوع اخطار تعیین خواهد نمود پس از آن در صورت ادامه خلاف وزارت معزی الیه می تواند الغای امتیاز را اعلان نماید مگر اینکه از طرف صاحب امتیاز تخلف از مدلول مقررات امتیاز تردید شود در این صورت مطابق ماده ۱۷ عمل شده بر طبق تصمیم حکمیت رفتار خواهد شد .

رئیس - ماده هفدهم قرائت میشود .

ماده هفدهم - اختلافات ناشیه از این امتیاز بین صاحب امتیاز و دولت بطریق حکمیت قطع و فصل میشود باین طریق که يك نفر حکم از طرف دولت و يك نفر از طرف صاحب امتیاز و يك نفر توسط دو نفر اولی

انتخب میشود رأی حکمین و در صورت عدم موافقت آنرا رأی حکم ناک قاطع خواهد بود و چنانچه بین حکم دولت و حکم صاحب امتیاز در انتخاب حکم ناک موافقت حاصل نشود حکم ناک توسط دیوان عالی تمیز انتخاب خواهد شد

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - این ماده هفدهم یادگار امتیازات سابق قبل از مشروطه است که هر وقت بخارجی يك امتیازی داده میشد قید حکمیت میشد چون تشکیلات عدلیه نبود و اینها در موقعیکه عدلیه وجود دارد این موارد بایستی بآنجا رجوع شود مطابق قوانین عدلیه و بوسیله وزارت عدلیه معین شود . حکمیت در خارج بدون مراجعه بعدلیه بوظیفات فعلی دیگر منسبت ندارد بنده عقیده ام این است که کلیه خوب است این عقیده را فراموش نکنیم اختلافاتی اگر در امتیازات بین افراد و ادارات دولتی پیدا میشود که در حقیقت بصورت اعمال صدی دولت است اینها باید بمحاکم عدلیه رجوع کنند و اگر حکمیت هم باید بشود مطابق قانون حکمیت را هم عدلیه معین کند

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - البته نماینده محترم در نظر دارند که مجلس قانونی وضع کرده است که بموجب آن تجویز کرد که قبل از حدیث دعوی طرفین در قرارداد تعهد کنند که اختلافاتی که بینشان واقع میشود بحکمیت رفع کنند طریق انتخاب و تعیین حکم یا اصول مربوطه برسیدگی هم يك امری است که تراضی اگر بعمل بیاید بر خلاف هیچ قانونی نیست بنا بر این اگر دولت و صاحب امتیاز در نتیجه تسالم اینطور راضی شوند مانعی ندارد و بعلاوه قوانین موضوعه هم منع نمیکند این مسئله را البته اگر یکی از طرفین بخواهند در اجرای تعهد تخلف نمایند طرف دیگر میتواند در محکمه اقامه دعوی نماید و هیچ مانع قانونی برای اینکار نیست .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب موافقت؟

آقا سید یعقوب -- بی موافق خیلی سخت .

رئیس -- ماده هیجدهم قرائت میشود :

ماده هیجدهم -- چنانچه در ظرف مدت سه ماه از تاریخ دعوت کتبی وزارت اقتصاد ملی صاحب امتیاز برای امضاء و مبادله امتیاز نامه حاضر نشود این قانون ملغی و از درجه اعتبار ساقط خواهد شد .

رئیس -- آقای ارباب

ارباب کیخسرو -- این يك طرح تازه و ماده تازه

است که در این امتیاز نامه دیده میشود و بنده همچو استنباط میکنم که صاحب امتیاز میل باین امتیاز ندارد یا اینکه خود وزارت اقتصاد میل کرده است امتیاز را بدهد که این شرط را میکند و الا حضور میشود که صاحب امتیازی خودش با وزارت توافقی نظر حاصل کرده باشد و آنوقت همچو شرطی بشود . بنده خواسته اینجاست توضیح بدهید که آیا سابقه داشته است واقعا حاضر بوده است یا يك کاری است که خود وزارت میکند و مجلس رأی میدهد ولی اطمینان هنوز از طرف پیشنهاد کنندگان ندارد

کفیل وزارت اقتصاد ملی -- بلی راست است سابقه صحبت داشته است و گمان هم میرود که واقع بشود ولیکن احتیاطاً این ماده گذاشته شده است هم از طرف دولت و هم از طرف صاحب امتیاز تقاضا میشود برای چه ؟

برای اینکه شاید در انجمن مدتی که قانون از مجلس شورای ملی میگردد برای صاحب امتیاز يك تردیدی حاصل بشود یا اینکه در مجلس شورای ملی يك تصرفاتی در این قانون و امتیاز نامه بشود که صاحب امتیاز او را اصلاح نداند و مستنکف شود میخواهیم تکلیف معلوم باشد چون بمجرد گذشتن قانون از مجلس که امتیاز نمیشود

امتیاز وقتی میشود که کنترات بسته شود حالا اگر این کنترات را در ظرف سه ماه نیابند احتیاطی است که بعمل آورده ایم اگر نباید در ظرف سه ماه آنوقت ماملزم نیستیم آن امتیاز را باو بدهیم

رئیس -- آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- بنظر بنده بین این ماده و ماده اول يك تعرضی است برای اینکه در ماده اول تعیین میکند ابتدای مدت امتیاز را از تاریخ تصویب این قانون و معنایش این است که این قانون که تصویب شد این امتیاز منعقد است در صورتیکه از توضیح فعلی آقای وزیر اقتصاد و همچنین از این ماده مستفاد میشود که خیر این قانون يك اجازه است و بعد در مدت سه ماه بایستی بر طبق این قانون امتیاز نامه مبادله شود اگر این طور است آن ماده اول باید اصلاح شود و اگر ماده اول صحیح است این ماده ماده زائدی است .

رئیس -- رأی میگیریم بورد در شور دوم موافقین با ورود در شور ثانی قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد .

۶ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر پست و تلگراف]

وزیر پست و تلگراف -- يك مختصر لایحه است راجع بفروش بقیه اراضی اداره حمل و نقل سابق میخواهیم خریده شود برای ساختن پست و تلگراف جدید .

۷ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر امور خارجه]

وزیر امور خارجه و کفیل وزارت اقتصاد ملی -- دو لایحه کوچک تقدیم میکنم یکی راجع بمعافیت از كمرک نسبت بیک مقدار آلات و ادوات و ادویه شیمیائی که بجهت دفع ملخ وارد شده است و یکی هم راجع بیک قرارداد بین المللی است در خصوص جلوگیری از انتشار شریات مخالف اخلاق که سابقاً نمایندگان دولت در موقع انعقاد امضا کرده اند و حالا باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد .

۸ -- موقع ودستور جلسه بعد -- ختم جلسه]

رئیس -- تراکم کارها بما امر میکنند که اوقات سربعتری را برای مجلس قرار بدهیم بنا بر این اگر موافقت میفرمائید جلسه آتیه سه شنبه پس فردا سه ساعت قبل از ظهر دستور لایحه امتیاز تلفن و سایر لوایح موجوده (مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی -- دادگر